

Identifying Factors Affecting the Vandalism and Violent Behavior of Elite Student-Athletes with the Foundational Data Theory Approach

Akram Sadat Hashemi Danalou¹, Hasan Masoumi^{2*}, Rasoul Tarighi³

¹ Department of Sport Management, Ayatollah Amoli Branch, Islamic Azad University, Amol, Iran.

^{2*} Department of Sport Management, Chalous Branch, Islamic Azad University, Chalous, Iran.

³ Department of Sport Management, Shomal University, Amol, Iran.

Received: 2023/10/22

Accepted: 2024/03/31

Original Research

Abstract

Objective: This research aims to identify the factors influencing the vandalism and violent behavior of elite student-athletes.

Methodology: The current research method is of the grounded theory type to collect the required data from library studies and semi-structured and in-depth interviews. In order to identify the relevant components, the general framework of the model was used based on the Foundation's data theory approach with the constructionist approach of Charmaz (2014) used. The statistical population consisted of senior sports managers, managers and experts of the education organization, sports teachers, and sports management professors who had authored books and articles in the relevant field. Sampling was done in a purposeful manner by successive sampling and in the form of a snowball (15 people). Lincoln and Gaba's (1985) evaluation criteria were used to check the quality and accreditation of the qualitative results, including the criteria of validity, transferability, reliability, and verifiability. Interviews were coded using MAXQDA20 software.

Results: It showed that the factors affecting vandalism and violent behavior of elite student-athletes include mental pressure (9 indicators), cultural environment (2 indicators), self-confidence (4 indicators), society culture (4 indicators), and past experiences (5 indicators).

Conclusion: The results of this study showed that teaching social behaviors and responsibility, strengthening self-confidence, changing society's culture, creating a positive cultural environment, and psychological interventions to control psychological pressure and negative emotions, and managing students' vandalism and violent behaviors and preventing them are essential.

Keywords: Elite Athletes, Students, Vandalistic Behavior, Violence

شناسایی عوامل تأثیرگذار بر رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیز دانش‌آموزان ورزشکار نخبه با رویکرد تئوری داده‌بنیاد

اکرم سادات‌هاشمی دانالوا^۱، حسن معصومی^{۲*}، رسول طریقی^۳

^۱ گروه مدیریت ورزشی، واحد آیت الله آملی، دانشگاه آزاد اسلامی، آمل، ایران.

^۲ گروه مدیریت ورزشی، واحد چالوس، دانشگاه آزاد اسلامی، چالوس، ایران.

^۳ گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه شمال، آمل، ایران.

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۷/۳۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۱/۱۲

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر، شناسایی عوامل تأثیرگذار بر رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیز دانش‌آموزان ورزشکار نخبه است. **روش‌شناسی:** روش تحقیق حاضر از نوع تئوری زمینه‌ای است. برای گردآوری داده‌های مورد نیاز از مطالعات کتابخانه‌ای و مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته و عمیق، برای شناسایی مؤلفه‌های مربوط استفاده شد. چارچوب کلی مدل بر اساس رویکرد تئوری داده‌بنیاد با رهیافت ساختاریافته چارمز (۲۰۱۴) بود. جامعه آماری شامل مدیران ارشد ورزشی، مدیران و کارشناسان سازمان آموزش و پرورش، معلمان ورزش و استادان رشته مدیریت ورزشی بود که دارای کتاب و مقاله در زمینه مربوط بودند. نمونه‌گیری به صورت هدفمند به شیوه نمونه‌گیری متوالی و به صورت گلوله برفی انجام شد (۱۵ نفر). برای بررسی کیفیت و اعتباربخشی به نتایج کیفی از معیارهای ارزشیابی لینکلن و گابا (۱۹۸۵) شامل معیارهای اعتبار، انتقال، قابلیت اعتماد و تأییدپذیری استفاده شد. کدگذاری مصاحبه‌ها با استفاده از نرم افزار MAXQDA20 انجام پذیرفت.

یافته‌ها: نشان داد عوامل مؤثر بر رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیز دانش‌آموزان ورزشکار نخبه شامل فشار روانی (۹ شاخص)، محیط فرهنگی (۲ شاخص)، اعتماد به نفس (۴ شاخص)، فرهنگ جامعه (۴ شاخص)، تجربه‌های گذشته (۵ شاخص) هستند. **نتیجه‌گیری:** نتایج این مطالعه نشان داد آموزش رفتارهای اجتماعی و مسئولیت‌پذیری، تقویت اعتماد به نفس، تغییر فرهنگ جامعه، ایجاد محیط فرهنگی مثبت و مداخلات روانشناختی برای کنترل فشارهای روانی و احساسات منفی و مدیریت رفتارهای وندالیسمی و خشونت‌آمیز دانش‌آموزان و پیشگیری از آن‌ها ضروری است.

کلید واژه‌ها: خشونت، دانش‌آموزان، رفتار وندالیسمی، ورزشکار نخبه

مقدمه

یکی از مهم‌ترین وظایف دولتمردان و برنامه‌ریزان، تقویت قوای بدنی جوانان برای فراهم کردن یک زندگی کامل و پر انرژی است. فعالیت بدنی در کودکان باعث افزایش اعتماد به نفس، توسعه مهارت‌ها، سلامت قلب و عروق، سلامت اسکلتی و بهبود سلامت عمومی می‌شود (Namdari, 2019). دوران کودکی بهترین زمان برای شکل‌گیری گرایش‌ها، رفتارها و اخلاقیات مثبت است که با فعالیت بدنی و سبک زندگی سالم همراه است. جوانان بسیاری از وقت خود را در مدرسه سپری می‌کنند؛ بنابراین باید محیط مدرسه از دانش‌آموزانی که از لحاظ بدنی فعالند، حمایت کند. ورزش در مدارس و برنامه‌های تربیت بدنی، بخشی مهم از رویکرد جامع برای این حمایت است (Daneshi et al, 2018). ورزش در مدارس، فرصتی را برای آموزش مهارت‌های شخصی، اجتماعی و بدنی از طریق رقابت‌های ورزشی در سطوح مختلف مدرسه و با دیگر مدارس در منطقه، استان، ملی و بین‌المللی فراهم می‌کند. این برنامه، مناسب‌ترین برنامه در ارتباط با یک برنامه آموزشی تربیت بدنی و ورزشی است (Gholinejad et al, 2017). گسترش روزافزون ورزش، باعث شده است که مرزهای جغرافیایی، نژادی، قومی، سیاسی و عقیدتی را از بین ببرد. تحلیلگران اجتماعی و فرهنگی در دهه‌های اخیر، به پژوهش درباره انواع آداب، مناسک، ارزش‌ها و الگوهای اجتماعی رایج در ورزش پرداخته‌اند. بررسی و تبیین رویدادها و حوادث خشونت‌بار مربوط به مسابقات ورزشی و امنیت آن، از جمله مسائل مهمی است که به‌ویژه در دو دهه اخیر، مورد توجه اندیشمندان اجتماعی و جامعه‌شناسان قرار گرفته است (Zandavar & Aghajani, 2015). ورزش و فعالیت‌های مربوط به آن، زمان و انرژی فراوانی از افراد هر جامعه را به خود اختصاص داده و در فرهنگ جوامع جایگاه مهمی پیدا کرده‌اند (Fakhri et al, 2022). رویدادهای ورزشی، ورزشکاران و تماشاگران را در شرایطی قرار می‌دهند که ممکن است منجر به نقض قواعد، هنجارها و تقسیم کار رایج شوند و در نتیجه باعث بروز رویارویی‌های پرخاشجویانه و خشونت‌آمیز شوند (Haghi et al, 2016). در واقع، تخریب اموال عمومی یکی از رفتارهای خشونت‌آمیز است که در بسیاری از تعاریف خشونت ذکر شده است. در تعریفی از خشونت آمده است که «عمل خشونت‌آمیز آن چیزی است که در بردارنده صدمه، آسیب یا خسارات به انسان، غیرانسان یا شیء باشد»؛ به همین دلیل، تخریب اموال عمومی، یکی از انواع خشونت و ناهنجاری اجتماعی در نظر گرفته می‌شود (Khajevand Khushali, 2017).

تخریب اموال عمومی یا وندالیسم، مشکل جبران‌ناپذیری است که هر ساله باعث خسارت‌های فراوانی به سرمایه‌های ملی و عمومی می‌شود. به نظر می‌رسد که این مشکل بیشتر توسط دانش‌آموزان و نوجوانان به وجود می‌آید. برخی از این خسارت‌ها شامل تخریب محیط آموزشی، دیوارها، صندلی‌های مدرسه، فضای سبز، صندلی‌های اتوبوس‌ها، سینماها، آثار تاریخی و ... هستند. این مشکل علاوه بر هزینه‌های کلان برای جبران آن، منجر به ناراحتی روحی و روانی مردم و مسئولان شده و انجام اجتماعی را تهدید می‌کند. شکستن شیشه‌ها، لامپ‌های معابر عمومی، صندلی‌های اتوبوس‌ها، باجه‌های تلفن عمومی، میز و نیمکت‌های کلاس درس و ... از جمله مصادیق وندالیسمند؛ از این رو وندالیسم نه تنها گونه‌ای رفتار بزهکارانه، بلکه مشکلی اجتماعی در بسیاری از جوامع دانسته شده است (Kahurestani et al, 2018). رفتار پرخاشگرانه و خشونت‌آمیز جوانان و نوجوانان ممکن است به عنوان واکنشی نسبت به عوامل محیطی و عملکردهای اجتماعی گوناگون دانسته شود. یکی از این رفتارها، تخریب اموال عمومی و خصوصی به صورت آگاهانه و عمدی است که هر ساله خسارت‌های فراوانی را به سرمایه ملی و منابع و امکانات جوامع امروزی وارد می‌کند. این رفتار بیشتر در فرهنگ‌هایی رخ می‌دهد که احساس نارضایتی و بی‌تفاوتی در مورد دولت یا سیستم وجود دارد. از دیگر عوامل محیطی می‌توان به فقر، دسترسی نداشتن به تحصیلات و فرصت‌های شغلی، بیکاری و نداشتن توانایی‌های اقتصادی اشاره کرد که ممکن است به افزایش رفتارهای پرخاشگرانه و خشونت‌آمیز در بین جوانان و نوجوانان منجر شود (Zandavar &

(Aghajani, 2015). رفتارهای وندالیستی در گروه سنی کودکان و نوجوانان بسیار مهمند؛ زیرا در این دوره از زندگی، شخصیت افراد در حال شکل‌گیری است و رفتارهای نادرست وندالیستی می‌تواند به شکل دائمی در شخصیت آنان جای بگیرد و در آینده به مشکلاتی مانند اختلالات شخصیتی، رفتارهای خشونت‌آمیز، افسردگی و اضطراب منجر شود (Rezaian et al, 2015). دانش‌آموزان ورزشکار نخبه نیز درگیر چنین رفتارهایی می‌شوند؛ دانش‌آموزان ورزشکار نخبه، دانش‌آموزانی‌اند که علاوه بر تحصیل، در یک رشته ورزشی خاص مهارت بسیاری دارند و در مسابقات ورزشی شرکت می‌کنند (Pinto-Escalona et al, 2022). بیشتر جوانان و نوجوانانی که با رفتارهای وندالیستی مواجه می‌شوند، فرصت‌های ارتقاء تحصیلی و شغلی را از دست می‌دهند. این سابقه نامطلوب در زندگی آینده‌شان تأثیر فراوانی خواهد داشت. با در نظر گرفتن پذیرفته نشدن آنها در حلقه‌های درسی و شغلی، از این افراد قشر مطرودی شکل می‌گیرد که مسأله را برای نسل‌های آینده تشدید می‌کند و منجر به بروز اختلالات رفتاری و تباهی در جامعه می‌شود (Afshani & Javaherchian, 2016).

در واقع، وندالیسم به رفتاری اطلاق می‌شود که شامل خسارت و تخریب مالی، جاه‌طلبی، تخریب خودروها و اماکن عمومی، زیبایی‌شناسی، خشونت، و نادیده گرفتن قوانین و مقررات می‌شود (Mahmoodi Alami et al, 2022). هرچند وندالیسم به شکلی عمومی تعریف شده است؛ برخی از ویژگی‌هایی که در آن بیشتر دیده می‌شود، آسیب رساندن به اشیای متعلق به دیگران به جای شخص خود، صدمه زدن به اموال عمومی و تحمیل مسئولیت خسارت به دیگران است. در برخی موارد، عدم تعیین مالکیت اجسامی که تخریب می‌شوند، می‌تواند عاملی برای افزایش وندالیسم باشد (Kupaie & Besharatifard, 2019). در ایران، تحقیقات و مطالعاتی در زمینه وندالیسم و خشونت در برخی حوزه‌ها انجام شده است؛ اما برخلاف کشورهای غربی، تعداد این تحقیقات نسبتاً کمتر است. با توجه به اهمیت وندالیسم در جامعه و تأثیرات آن روی افراد و جامعه، انجام تحقیقات بیشتر و توسعه راهکارهای جلوگیری و کاهش وندالیسم در ایران، بسیار ضروری و مهم است. پژوهش حاضر بر آن است که به بررسی عوامل مؤثر بر وندالیسم و خشونت‌آمیز دانش‌آموزان ورزشکار بپردازد.

وندالیسم بیشتر به معنای تخریب عمدی اموال عمومی است در حالی که رفتار خشونت‌آمیز می‌تواند شامل آسیب جسمی یا کلامی به افراد نیز باشد (Ranjbar, 2022). برای مقابله با جرم‌زایی اجتماعی، شناخت عوامل و علل آن بسیار اهمیت دارد؛ برای مثال، برخی از عوامل می‌تواند به بروز جرم‌زایی اجتماعی مانند وندالیسم کمک کند، شامل نارضایتی از وضعیت اقتصادی، فرصت‌های کاری محدود، فرهنگ اجتماعی ضعیف، نداشتن فضای سبز و تفریحی، و عدم دسترسی به فرهنگ و هنر. بدون شناخت و بررسی این عوامل و علل، محکوم کردن فرد بزهکار به تنهایی نمی‌تواند مشکلات اجتماعی را حل کند و ممکن است تنها به تشدید مشکلات منجر شود. برای اینکه از ایجاد فساد در جامعه جلوگیری شود، باید به دنبال راهکارهای جامع و همه‌جانبه باشیم که علاوه بر محاسبه‌گری و داشتن نظام قضایی قوی، بر تربیت فرهنگ احترام به دیگران، فرهنگ کار و تولید، ایجاد فضاهای سبز و تفریحی و ترویج فرهنگ هنر و ادبیات تمرکز داشته باشد (Nabavi et al, 2011). ریشه‌یابی و شناسایی عوامل و علل وندالیسم و اقدام به برخورد علمی با آن، می‌تواند به کاهش این رفتارهای نامناسب و بازگشت فرد وندالی به جامعه کمک کند (Rezaian et al, 2015). وندالیسم، علاوه بر اینکه می‌تواند به هدررفت منابع مادی و معنوی در جامعه منجر شود، باعث ایجاد شکاف و ناهماهنگی در جامعه و افزایش هزینه‌های مربوط به تعمیر و نگهداری اموال عمومی می‌شود. هنوز هم عوامل مؤثر ایجاد این پدیده، برای بسیاری از افراد ناشناخته است و هر سال بودجه هنگفتی صرف آن می‌شود (Nabavi et al, 2011). مدارس و آموزشگاه‌ها به عنوان محیطی که برای تربیت و پرورش نسل جوان ایجاد شده‌اند، می‌توانند به دلایل مختلفی از جمله تعداد زیاد

نوجوانان در سنین حساس، ترکیبی از خصوصیات واقعی و نمادین و فرهنگ اجتماعی ضعیف، محیطی مستعد برای انجام رفتارهای وندالیستی شوند (Afshani & Javaherchian, 2016). وندالیسم در محیط‌های آموزشی، علاوه بر هزینه‌های مادی و معنوی، می‌تواند به عواقب فکری و روانی برای دانش‌آموزان و معلمان منجر شود؛ محیط‌هایی که به دلیل وجود نوشته‌های تخریبی و دیوارهای خط‌خطی شده، زشت و ناامید کننده به نظر می‌رسند، می‌توانند باعث ایجاد احساس بی‌زاری و انزجار در دانش‌آموزان و معلمان شوند و بر تمرکز و پیشرفت تحصیلی آن‌ها تأثیر منفی بگذارند. همچنین، دیدن اموال عمومی که به دلیل وندالیسم خراب شده‌اند، می‌تواند باعث احساس ناامنی و نابسامانی در دانش‌آموزان و معلمان شود و به روانشان آسیب بزند (Azizian, 2012). محیط‌های آموزشی زیبا، تمیز و منظم، نه تنها به شادی و خوشحالی دانش‌آموزان و معلمان کمک می‌کند، بلکه تأثیر بسیاری بر روح و روان آن‌ها دارد (Salimi & Khodaparast, 2023). محیط‌هایی که به دلیل وجود وندالیسم و نظم‌نیافتگی، نازیبا و نامطلوب به نظر می‌رسند، می‌توانند باعث ایجاد احساس ناامنی و نابسامانی در دانش‌آموزان و معلمان شوند و به روح و روان آن‌ها آسیب بزنند. همچنین، محیط‌هایی که به دلیل وندالیسم و نظم‌نیافتگی، شلوغ و پر از اشیاء تخریب شده‌اند، می‌توانند بر تمرکز و یادگیری دانش‌آموزان و معلمان تأثیر منفی بگذارند و به کاهش کیفیت آموزش و پرورش منجر شوند؛ بنابراین، ایجاد محیط‌هایی که به دلیل زیبایی، تمیزی و نظم، به دانش‌آموزان و معلمان احساس آرامش و رضایت می‌دهد، می‌تواند به بهبود روحیه آن‌ها، افزایش تمرکز و یادگیری و بهبود کیفیت آموزش و پرورش کمک کند (Sepahvand et al, 2020).

درباره رفتارهای وندالیستی دانش‌آموزان ورزشکار می‌توان به نظریه‌های فشار، کنترل اجتماعی، یادگیری اجتماعی و آنومی اشاره نمود. نظریه فشار یکی از نظریات مهم در حوزه جرم‌شناسی و انحرافات اجتماعی است که رابرت آگنیو در دهه ۱۹۳۰ میلادی آن را مطرح کرد. این نظریه بیان می‌کند که فشارها و تنش‌های روانی و اجتماعی می‌تواند منجر به بروز رفتارهای انحرافی و جرم شود. طبق نظریه فشار، عواملی مانند فقر، بیکاری، شکست تحصیلی، طرد شدن از سوی دوستان و خانواده و سایر تنش‌های زندگی، فرد را تحت فشار قرار می‌دهد؛ این فشارها باعث می‌شود فرد به دنبال راه‌های فرار از فشار باشد که یکی از این راه‌ها می‌تواند بروز رفتارهای انحرافی و جرم باشد (Agnew, 1994). نظریه کنترل اجتماعی را تراویس هیرشی در دهه ۱۹۶۰ مطرح کرد؛ این نظریه معتقد است کنترل و نظارت اجتماعی ضعیف، می‌تواند منجر به رفتارهای انحرافی شود. بر اساس این نظریه می‌توان توضیح داد که کنترل و نظارت ضعیف بر دانش‌آموزان ورزشکار ممکن است منجر به رفتارهای وندالیستی آن‌ها شود (Hirschi, 1997). نظریه یادگیری اجتماعی را البرت باندورا در دهه ۱۹۷۰ مطرح کرد؛ بر اساس این نظریه، رفتار از طریق مشاهده و الگوبرداری از دیگران یاد گرفته می‌شود. می‌توان توضیح داد که الگوبرداری از همسالان یا الگوهای نامناسب ممکن است منجر به یادگیری رفتارهای وندالیستی شود (Bandura, 2017).

Sales Moayed & Bozorgzadeh (2019) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که رابطه معناداری بین متغیرهای پایگاه اقتصادی-اجتماعی، ازهم‌گسیختگی خانواده، ارتباط با دوستان خرابکار، نحوه گذران اوقات فراغت، موفقیت تحصیلی و جنس با متغیر رفتارهای وندالیستی دانش‌آموزان وجود دارد. همچنین متغیر پایگاه اقتصادی-اجتماعی و ازهم‌گسیختگی خانواده، بیشترین رابطه را با متغیر رفتارهای وندالیستی داشته‌اند. همچنین Ranjbar (2022) نشان داد که عواملی از قبیل وضعیت اقتصادی، پایین بودن سطح تحصیلات والدین، جدایی والدین، خشونت در خانواده، سابقه جرم والدین، معاشرت با دوستان بزهکار، تبعیض، رعایت نکردن قوانین، شرکت نکردن در فعالیت‌ها، نداشتن احساس تعلق و فقر فرهنگی در گرایش دانش‌آموزان پسر وندالیسم در محیط مدارس نقش مهمی دارند. در تحقیقی دیگر Khosravi et al (2022) نیز عواملی چون سرمایه اقتصادی، سرمایه فرهنگی، پیوند اجتماعی، بی‌نظمی اجتماعی،

نگرانی اجتماعی، نوع خرده فرهنگی را جزو عوامل جامعه‌شناختی وندالیسم در جوانان نام بردند. Castro-Sánchez et al (2019) نیز در تحقیق خود بیان نمودند پرخاشگری آشکار با خودپنداره رابطه منفی دارد. به طور مشابه، همدلی عاطفی با پرخاشگری رابطه‌ای منفی دارد. نتیجه‌گیری اصلی این پژوهش این است که سطوح خودپنداره و همدلی، نشان‌دهنده عوامل محافظتی در برابر بروز رفتارهای خشونت‌آمیز و بزه‌دیده در دانش‌آموزان است. همچنین نتایج پژوهش Guimarães et al (2021) نشان داد سبک زندگی ناسالم مانند کم تحرکی بدنی، مصرف مواد غیرمجاز، مصرف مضر الکل، عادات سیگار کشیدن و مصرف مواد غذایی ناسالم، سبب شیوع رفتارهای خشونت‌آمیز و پرخاشگری بین دانشجویان می‌شود. نتایج پژوهش Yendell et al (2022) نیز حاکی از ارتباط مثبت بین تجربه طرد شدن توسط والدین و تنبیه و همچنین کنترل و حمایت بیش از حد والدین با وندالیسم، خودشیفتگی و روان‌پریشی دارد.

با توجه به جمعیت بسیار جوان در ایران، مسأله وندالیسم و خشونت جوانان در جامعه بسیار مهم و حائز اهمیت است. با وجود مسائل فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی موجود در جامعه، مسأله وندالیسم و خشونت جوانان می‌تواند یکی از تهدیدات جدی برای آیندگ کشور باشد؛ به همین دلیل، برنامه‌ها و راهکارهایی برای پیشگیری و کاهش وندالیسم باید در نظر گرفته شود تا وضعیت جامعه بهبود یابد و امنیت و تعاملات سالم بین افراد جامعه ایجاد شود. در این راستا، ارتقای سطح آموزش و پرورش، ترویج فرهنگ احترام به دیگران، افزایش فرصت‌های شغلی و ترویج فرهنگ کار و تولید می‌تواند مؤثر باشد. همچنین، برگزاری برنامه‌های ورزشی و فرهنگی متناسب با نیاز جوانان و نوجوانان نیز می‌تواند به پیشگیری از وندالیسم کمک کند (Khajevand Khushali, 2017)، به دلیل اینکه جمعیت بسیاری از مردم ایران را نوجوانان و جوانان تشکیل می‌دهند، توجه به مسائل اجتماعی، فرهنگی، روانشناختی و تربیتی آنها بسیار حائز اهمیت است. نوجوانان و جوانان به عنوان شاخصی از نسل جدید جامعه، باید دارای آموزش‌هایی باشند که به آنها کمک کند تا با مسائل جدید جامعه مواجه شوند و به آنها پاسخگو باشند. آموزش‌های ارزشی و اخلاقی، ایجاد فضاهای امن و مطمئن برای جوانان و نوجوانان، ترویج فرهنگ احترام به دیگران و ایجاد فرصت‌های شغلی و تحصیلی مناسب در کاهش وندالیسم و خشونت در جامعه بسیار مؤثرند؛ به همین دلیل، توجه به مسائل اجتماعی نوجوانان و جوانان، از اهمیت خاصی برخوردار است (Ashayeri et al, 2021) هرچند تمام اعمال وندالیستی به یک میزان، بر جامعه تأثیر نمی‌گذارد؛ به عبارت دیگر، کیفیت اعمال وندالیستی به یک میزان نیست. این مسأله در مورد کمیت آن نیز صدق می‌کند. وندالیسم را صاحب‌نظران و آسیب‌شناسان در بسیاری از جوامع، نه تنها کجروی و رفتاری بزهکارانه، بلکه معضل با مسأله‌ای اجتماعی دانسته‌اند (Kupaie & Besharatifard, 2019). شناسایی رفتارهای تخریبی در محیط‌های آموزشی و اقدامات پیشگیرانه از بروز اینگونه رفتارها، می‌تواند بهبود محیط آموزشی و تربیت نوجوانان و نسل آینده را تضمین کند. برای شناسایی عوامل مؤثر بر بروز رفتارهای تخریبی در بین جوانان، می‌توان از روش‌های متنوعی مانند انجام مطالعات فرهنگی، اجتماعی، روانشناختی و آماری استفاده کرد. همچنین، برنامه‌های آموزشی و تربیتی با هدف افزایش احترام به محیط زیست و اموال عمومی، ترویج فرهنگ کار و تولید و افزایش احساس مسئولیت‌پذیری در جوانان و نوجوانان می‌تواند به کاهش رفتارهای تخریبی در محیط‌های آموزشی کمک کند. همچنین برنامه‌هایی مانند نظارت و پایش بر محیط‌های آموزشی و ایجاد فضاهای امن و مطمئن برای جوانان و نوجوانان نیز می‌تواند به کاهش رفتارهای تخریبی در محیط‌های آموزشی کمک کند (Sepahvand et al, 2020).

نقطه قوت این پژوهش آن است که شناسایی و آگاهی از عوامل مؤثر بر رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیز دانش‌آموزان، می‌تواند به سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان کلیدی در حوزه آموزش و پرورش کمک کند تا با استفاده از روش‌های

علمی و مداخلات روانشناختی، به کاهش رفتارهای وندالیسمی و خشونت‌آمیز دانش‌آموزان بپردازند. همچنین، ارتباط مؤثر با اولیای دانش‌آموزان و پرورش فرهنگ مسئولیت‌پذیری در دانش‌آموزان، نقش مهمی در کاهش رفتارهای وندالیسمی و خشونت‌آمیز آن‌ها ایفا می‌کنند. به علاوه، صرف هزینه‌های تعمیراتی گزاف می‌تواند کاهش یافته و به جای آن، به کاهش رفتارهای وندالیسمی و خشونت‌آمیز دانش‌آموزان و بهبود شرایط آموزشی و پرورشی کمک کند. در کل، شناسایی و کنترل عوامل مؤثر بر رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیز دانش‌آموزان، می‌تواند به بهبود کیفیت آموزش و پرورش و ایجاد محیط‌های آموزشی مطمئن و سالم کمک کند؛ بر این اساس، هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی عوامل تأثیرگذار بر رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیز دانش‌آموزان ورزشکار است.

روش‌شناسی تحقیق

روش تحقیق حاضر از نوع تئوری زمینه‌ای یا داده‌بنیاد است. برای گردآوری داده‌های مورد نیاز از روش‌های تحقیق کیفی مانند مطالعات کتابخانه‌ای و مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته و عمیق، برای شناسایی مؤلفه‌های مربوط به استراتژی‌های بازاریابی نوآورانه در صنعت ورزش با رویکرد توسعه پایدار و چارچوب کلی مدل بر اساس رویکرد تئوری داده‌بنیاد با ره یافت ساختگرایانه Charmaz (2014) استفاده شد. جامعه آماری پژوهش را مدیران ارشد ورزشی، مدیران و کارشناسان سازمان آموزش و پرورش، معلمان ورزش و استادان رشته مدیریت ورزشی که دارای کتاب و مقاله در زمینه مربوطه بودند تشکیل دادند. نمونه‌گیری به صورت هدفمند و به شیوه نمونه‌گیری متوالی (افزایش حجم نمونه تا زمان رسیدن به کفایت نظری یا اشباع داده‌ها) و به صورت گلوله برفی انجام شد. در این حالت حجم دقیق نمونه آماری مشخص نبوده و مصاحبه‌ها تا رسیدن به کفایت نظری داده‌ها، ادامه پیدا می‌کند؛ پس در هر زیرگروه از جامعه، اولین مصاحبه‌شونده توسط محقق انتخاب شد و سایر مصاحبه‌شوندگان از طریق معرفی توسط افراد مصاحبه‌شونده شناسایی شدند و این روند تا کفایت نظری داده‌ها ادامه پیدا کرد. در این پژوهش پس از مصاحبه با ۱۵ نفر کفایت نظری داده‌ها حاصل شد.

جدول ۱. توزیع نمونه‌های پژوهش

جمع	تحصیلات		جنسیت		رشته تحصیلی
	دکتری	ارشد	مرد	زن	
۳	۳	-	۲	۱	مدیران ارشد ورزشی
۵	۲	۳	۳	۲	مدیران و کارشناسان سازمان آموزش و پرورش
۳	-	۳	۲	۱	معلمان ورزش
۴	۴	-	۳	۱	استادان مدیریت ورزشی
۱۵	۹	۶	۱۰	۵	جمع

انجام مصاحبه به صورت حضوری و تلفنی با خبرگان برای استخراج ابعاد و شاخص‌ها و کشف ماهیت مفهوم آن بود. بعد از انجام هماهنگی‌های لازم برای انجام مصاحبه و تعیین وقت آن، تمام مصاحبه‌ها توسط خود پژوهشگر انجام شد و با کسب اجازه از مصاحبه‌شوندگان ضبط گردید. به‌طور کلی میانگین زمان انجام مصاحبه‌ها ۵۸ دقیقه بود. پس از پایان هر مصاحبه، صوت به نوشتار برگردان می‌شد و تحلیل اولیه روی آن صورت می‌گرفت تا از این طریق مشخص شود به اصل اشباع رسیده‌ایم یا خیر. در مصاحبه سیزدهم مشخص شد که اصل اشباع صورت گرفته است و جواب‌های ارائه‌شده با پاسخ‌های قبلی مشابهت داشته و چیزی به یافته‌ها اضافه نمی‌کنند و نیازی به ادامه مصاحبه‌ها نیست؛ ولی برای

اطمینان، مصاحبه پنزدهم هم انجام پذیرفت. کدگذاری داده‌ها به صورت کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی و با استفاده از نرم افزار MAXQDA20 انجام پذیرفت.

برای دستیابی به روایی مطلوب ابزار مصاحبه، یافته‌های مصاحبه توسط متخصصان و استادان، مطالعه و دیدگاه آنها اعمال شده است. مدل مفهومی شناسایی شده و گویه‌های آن را استادان مطالعه و مورد بازبینی قرار داده، مواردی را نیز اصلاح کردند. برای بررسی کیفیت و اعتباربخشی به نتایج کیفی در تحقیق حاضر از معیارهای ارزشیابی Lincoln & Guba (1985) شامل معیارهای اعتبار، انتقال، قابلیت اعتماد و تأییدپذیری استفاده شد. برای محاسبه پایایی مصاحبه با روش توافق درون موضوعی دو کدگذار، از یک استاد مدیریت ورزشی به عنوان همکار پژوهش خواسته شد که ۳ مصاحبه را که به صورت تصادفی انتخاب شده بود پس از آموزش‌ها و توضیحات لازم کدگذاری نماید. سپس با مقایسه کدگذاری انجام شده توسط همکار پژوهش با کدگذاری انجام شده توسط پژوهشگر، کدهای مشابهی که توسط دو کدگذار شناسایی شده بود با نام «توافق» و کدهای غیر مشابه نیز با نام «عدم توافق» مشخص شدند. سپس با استفاده از فرمول درصد توافق درون موضوعی محاسبه شد. نتایج نشان داد پایایی بین دو کدگذار در کل برابر ۸۹٪ شده و در سطح خوب قرار دارد (جدول ۲). در تحقیق حاضر برای محاسبه پایایی بازآزمون، از بین مصاحبه‌های انجام گرفته به صورت تصادفی، ۳ مصاحبه انتخاب شد و هر کدام از آنها دو بار در فاصله زمانی ۳۰ روزه (یک ماه) توسط پژوهشگر کدگذاری شده‌اند. Stemer (2001) در پژوهش خود میزان پایایی بیشتر از ۶۰ صدم را تأیید کرد و قابل قبول دانست.

جدول ۲. پایایی مصاحبه‌ها به روش باز آزمون

ردیف	عنوان مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	تعداد عدم توافقات	پایایی بازآزمون (درصد)
۱	P4	۱۵	۷	۱	۹۳٪
۲	P7	۱۱	۵	۱	۹۰٪
۳	P10	۱۲	۵	۲	۸۳٪
	کل	۳۸	۱۷	۴	۸۹٪

یافته‌های پژوهش

در این مطالعه با ۱۵ نفر از خبرگان مصاحبه و داده‌ها در قالب سه مرحله کدگذاری شد. ابتدا محتوای کلیه مصاحبه‌ها نوشته و سپس کدگذاری باز آن‌ها به روش کدگذاری نکات کلیدی انجام شد؛ بدین ترتیب که داده‌های جمع‌آوری شده در مصاحبه‌ها به صورت مکتوب درمی‌آمد و سپس با تجزیه و تحلیل خط به خط و بند به بند نوشته‌های موجود کدهای باز ایجاد می‌گردید. در مرحله اول کدگذاری باز مصاحبه بعد از ویرایش ارائه شده است. این کدها اقتباسی از نوشته‌ها و در برخی موارد عین خود نوشته بود. از تجزیه و تحلیل ۱۵ مصاحبه، ۳۱۴ عبارت معنایی تکراری و غیر تکراری استخراج گردید و در مجموع ۹۲ کد باز جدید به دست آمد. در مرحله دوم کدگذاری محوری انجام شد. کدگذاری محوری، فرآیند ربطدهی مقوله‌ها و پیوند دادن مقوله‌ها در سطح ویژگی‌ها و ابعاد است. در این مرحله مقوله‌ها، ویژگی‌ها و ابعاد حاصل از کدگذاری باز تدوین شده و سر جای خود قرار گرفت تا دانش فرآیندهای در مورد روابط ایجاد گردد؛ به عبارت دیگر کدگذاری محوری، موجب ایجاد مقوله‌ها و زیر مقوله‌ها می‌گردد. در این مرحله، تمام کدهای باز نهایی دوباره بازبینی و با ادبیات تحقیق مقایسه گردید که در نهایت با توجه به نظر خبرگان ۲۴ عامل مورد تأیید قرار گرفت که در جدول ۳ نشان داده شده است.

جدول ۳. عبارت معنایی، کدهای باز و کدهای محوری

کد محوری	کد باز	عبارت معنایی	
رقابت شدید و تنش‌های روانی مرتبط با آن	تعداد رقبا	افزایش تعداد رقبا و شدت رقابت در رشته ورزشی	I1-I2-I5-I9
	انتظارات زیاد مربیان و والدین	انتظارات زیاد مربیان و والدین از دانش‌آموزان ورزشکار	I3-I4-I5-I15-I7
	تعداد دوره‌های تمرینی	افزایش تعداد دوره‌های تمرینی و زمان‌بندی آن‌ها	I2-I3-I6-I7-I8-I10-I14-I15
	شیوه‌های مدیریت شده تنش‌های روانی	روش‌های مدیریت تنش‌های روانی در محیط ورزشی	I1-I2-I3-I6-I8-I12-I13-I15-I7
خطر از دست دادن جایگاه و موقعیت	احساس بی‌انگیزگی و عدم مشارکت	احساس بی‌انگیزگی و عدم مشارکت در تمرینات و مسابقات	I2-I3-I6-I7-I8-I10-I14-I15
	فشارهای اجتماعی و خانوادگی	فشارهای اجتماعی و خانوادگی برای حضور در تیم و دستیابی به موفقیت	I2-I4-I6-I10-I11-I12-I15-I9
	عدم توانایی در انجام عملکردهای ورزشی	توانایی ناموفق در انجام عملکردهای ورزشی	I13-I14-I15-I11-I2-I4-I7
	عدم تمرکز و توجه به تمرینات و مسابقات	تمرکز و توجه نامناسب به تمرینات و مسابقات	I9-I11-I2-I3-I4-I5-I8-I15-I13
	شیوه‌های مدیریت شده فشارهای روانی	شیوه‌های مدیریت شده فشارهای روانی در محیط ورزشی مانند تمرین‌های تنفسی و خودآگاهی	I2-I3-I6-I7-I10-I14-I15
تحمل نشدن شکست	افزایش فشار روانی	شکست در مسابقات ورزشی که ممکن است باعث افزایش فشارهای روانی و استرس در دانش‌آموزان ورزشکار شود	I5-I11-I2-I13-I8-I11-I14-I15
	کمبود مهارت‌های ارتباطی	کمبود مهارت‌های ارتباطی در دانش‌آموزان ورزشکار	I1-I2-I5-I9
	نارضایتی از عملکرد	نارضایتی از عملکرد در مسابقات ورزشی	I14-I3-I4-I5-I15
	کمبود اعتماد به نفس	کمبود اعتماد به نفس در دانش‌آموزان ورزشکار می‌تواند باعث افزایش خطر از دست دادن کنترل و رفتارهای نامناسب و خشونت‌آمیز شود	I7-I8-I10-I14-I15-I11-I5
نارضایتی‌های روانی و اجتماعی	فشارهای روانی	فشارهای روانی مثل استرس و افسردگی	I2-I3-I6-I8-I12
	اجتماعی بودن	کمبود مهارت‌های اجتماعی و عدم تعامل مؤثر با دیگران	I2-I3-I8-I10
	عدم دسترسی به منابع رفاهی	عدم دسترسی به منابع رفاهی و اجتماعی که می‌تواند باعث حس نارضایتی و خشم شود	I2-I4-I6-I10-I13-I11-I12
فشارهای فرهنگی و اجتماعی	نامساعد بودن محیط فرهنگی و اجتماعی	محیط فرهنگی و اجتماعی ممکن است برای برخی دانش‌آموزان ورزشکار نامساعد باشد و باعث ایجاد فشارهای فرهنگی و اجتماعی شود	I12-I14-I13-I11-I2-I4-I5
	عدم توانایی در تعامل با فرهنگ‌های متفاوت	تجربه عدم توانایی در تعامل با فرهنگ‌های متفاوت	I9-I10-I2-I13-I4-I5-I8
	شیوه‌های مدیریت شده فشارهای فرهنگی و اجتماعی	کاهش مهارت‌های تعاملی و فرهنگی، که می‌تواند سبب افزایش خطر ایجاد نارضایتی‌های فرهنگی و اجتماعی شود	I2-I3-I6-I7-I11-I4-I15-I9
	نابرابری‌های اجتماعی و	نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی که می‌تواند منجر به	I13-I8-I1-I2-

	اقتصادی	فشارهای اجتماعی و فرهنگی شود	I10-I11-I12
	نامناسب بودن ابزارهای ارتباطی	نامناسب بودن ابزارهای ارتباطی مانند رسانه‌های اجتماعی که می‌تواند منجر به بروز خشونت‌آمیز و نندالیسمی شود	I9-I3-I4-I5-I15-I7-I13-I2
ناکامی در مدت زمان طولانی	شاخص رفتاری	عدم بررسی رفتارهای وندالیستی و خشونت‌آمیز دانش‌آموزان و ورزشکاران نخبه در محیط‌های مختلف مانند مدرسه، باشگاه و مسابقات	I3-I2-I7-I8-I10-I14-I15-
	شاخص اجتماعی	عدم بررسی تأثیرات اجتماعی مانند فرهنگ و ارزش‌های جامعه، خانواده و دوستان	I14-I7-I2-I3-I6-I8-I12-I15
	شاخص روانشناختی	عدم بررسی عوامل روانشناختی مانند تعداد و نوع تجربیات تربیتی و روابط فردی	I5-I1-I2-I3-I8-I10-I14-I15
	شاخص آموزشی	عدم بررسی عوامل آموزشی مانند سطح تحصیلات و تحصیلات ورزشی	I1-I14-I6-I10
	شاخص فرهنگی	عدم بررسی تأثیر فرهنگ و هنجارهای اجتماعی	I14-I13-I1-I2
عدم حمایت و پشتیبانی از سوی مربیان و همکاران	شاخص رفتاری مربیان	عدم بررسی رفتار و نحوه برخورد مربیان	I9-I10-I2-I4-I5
	شاخص رفتاری همکاران	عدم بررسی رفتار و نحوه برخورد همکاران	I2-I13-I6-I7
	شاخص ارتباطات مربیان و همکاران	عدم بررسی نحوه ارتباط و ارتباطات مربیان و همکاران	I5-I1-I12-I3-I7-I6-I8-I11-
	شاخص قوانین و مقررات	عدم بررسی نحوه اجرای قوانین و مقررات	I9-I1-I2-I3-I4
بیان داشتن انتظارات زیاد از خود و دیگران	فشارهای خانوادگی	فشارهای خانوادگی مانند انتظارات زیاد والدین برای رسیدن به موفقیت‌های بیشتر	I2-I3-I6-I7-I10-I14-I15
	انتظارات زیاد مربیان و همکاران	انتظارات زیاد مربیان و همکاران برای دستیابی به عملکرد بهتر در رشته ورزشی	I5-I1-I12-I3-I8-I11-I14-I15
	عدم توجه به توانمندی‌های فردی	فشارهای رقابتی و عدم توجه به توانمندی‌های فردی و شخصیتی دانش‌آموزان ورزشکاران	I1-I2-I5-I9-I4-I14-I10-I11-
نداشتن مهارت‌های مدیریت احساسات و استرس	ناتوانی در تفسیر احساسات	ناتوانی در تشخیص و تفسیر احساسات خود و دیگران	I14-I13-I4-I5
	ناتوانی در ابراز احساسات	عدم توانایی در ابراز احساسات به درستی و به شیوه مناسب	I7-I8-I10-I14
	نداشتن مهارت‌های مدیریت استرس	نداشتن مهارت‌های مدیریت استرس و تنش و تفاوت بین استرس مفید و مضر	I9-I13-I4-I5-I15-I7-I13-
	ناتوانی در تشخیص نیازهای شخصی	عدم توانایی در تشخیص نیازهای شخصی و ارتباطی و نداشتن مهارت‌های مدیریت آنها	I13-I2-I7-I8-I10-I14-I15-I11
	نداشتن مهارت‌های مدیریت زمان	نداشتن مهارت‌های مدیریت زمان و برنامه‌ریزی کافی برای کنترل و مدیریت فشارهای روزمره	I4-I7-I2-I3-I6-I8-I12-I13-I5
اجتماعی بودن محیط	تعداد افراد در محیط	بیشتر بودن تعداد افراد می‌تواند منجر به افزایش رقابت و انحراف از رفتارهای معمول و سالم شود	I5-I11-I12-I13
	ارتباطات بین افراد	ارتباطات اجتماعی ناسالم و منفی	I1-I4-I6-I10
	فرهنگ و محیط اجتماعی	فرهنگ و محیط اجتماعی ناسالم	I14-I13-I1-I2
	سطح تحصیلات و آموزش	افراد با سطح تحصیلات کم احتمالاً درک کمتری از رفتارهای مجاز و غیرمجاز دارند	I9-I10-I12-I4

	آگاهی از فرهنگ و تاریخچه	عدم آگاهی افراد از فرهنگ و تاریخچه	I12-I3-I6-I7
سطح فقر و محدودیت‌های اقتصادی	سطح درآمد	در سطوح درآمد پایین، احتمالاً نیازهای اساسی افراد بیشتر است که ممکن است به محدودیت‌های اقتصادی و فقر منجر شود	I1-I2-I5-I9-I10-I11-I13-
	محدودیت‌های اقتصادی	عدم دسترسی به امکانات و تجهیزات ورزشی، نبودن فضای سبز و محیطی مناسب برای ورزش و غیره	I3-I4-I5-I15-I7-I8-I2-I1-
	ارتباط با جامعه	افراد با ارتباط جامعه کمتر، احتمالاً در محیطی با محدودیت‌های اجتماعی-اقتصادی بیشتری قرار دارند	I12-I3-I6-I7-I8-I10-I14-
اعتماد به نفس زیاد	خود انگیختگی	اعتماد به نفس زیاد و خود انگیختگی، که ممکن است منجر به رفتارهای ریسک‌پذیر و خطرناک در زمینه ورزش شود	I1-I2-I3-I6-I8-I12-I11-I5-I7
	عدم تعهد به اهداف	عدم تعهد به اهداف و عدم دستیابی به آنها که ممکن است باعث کاهش اعتماد به نفس و افزایش رفتارهای وندالیسمی و خشونت‌آمیز شود	I12-I13-I6-I7-I8-I10-I14-I15
	ارتباطات منفی	ارتباطات منفی با مربیان، هم‌تیمی‌ها و خانواده، که ممکن است باعث کاهش اعتماد به نفس و افزایش رفتارهای وندالیسمی و خشونت‌آمیز شود	I2-I14-I6-I10-I11-I12-I5-I9
نارضایتی از عملکرد	ناکامی ورزشی	نارضایتی از نتایج ورزشی و ناکامی در دستیابی به اهداف ورزشی	I13-I14-I15-I11
	بی‌انگیزگی	بی‌انگیزگی و عدم تعهد به ورزش که ممکن است منجر به رفتارهای وندالیسمی و خشونت‌آمیز در ارتباط با ورزش شود	I2-I3-I6-I8-I9-I5-I12-I13-I15
عدم توانایی در مقابل استرس	اضطراب	تجربه اضطراب و نگرانی‌های مرتبط با رقابت‌های ورزشی	I12-I3-I8-I10
	عدم آمادگی روانی	عدم آمادگی روانی برای مواجهه با شرایط ورزشی	I2-I14-I6-I10-
تأثیرات محیطی	سطح آموزشی ورزشکار	تعداد ناکامی‌ها و شکست‌های ورزشی	I12-I14-I13-I11
	فرهنگ ورزشی	تشویق به رفتارهای ناپسندیده	I9-I10-I2-I13-I4-I5-I8-I1-I11
	تحریک‌کننده‌های خارجی	تحریک‌کننده‌های خارجی مانند رسانه‌ها، فرهنگ جامعه و محیط‌های اجتماعی، که ممکن است در تشویق به رفتارهای وندالیسمی و خشونت‌آمیز تأثیرگذار باشد	I12-I3-I6-I7-I11-I4-I15-I9
	نقش والدین	نقش والدین در تربیت و نگهداری از فرزندان	I13-I8-I1-I2-I10-I11-I12
ارزش‌ها و باورهای فرهنگی	ارزش‌های تعصب‌آمیز	اعتقادات و ارزش‌هایی که با تعصب و تمایل به داوری نسبت به دیگران مرتبطند، مانند تفاوت‌های اقتصادی و اجتماعی و تمایل به تمیز نگه داشتن «قهرمانی» خود	I9-I2-I3-I6-I7-I8-I10-I14-
	ارزش‌های خشونت‌آمیز	اعتقادات و ارزش‌هایی که با خشونت و افراط‌گرایی مرتبطند مانند قدرت‌طلبی و تمایل به بهره‌برداری از دیگران از طریق تهدید و خشونت	I13-I8-I1-I2-I5-I9-I10-I11-I12-I14-I15
	ارزش‌های رقابتی مضر	اعتقادات و ارزش‌هایی که با افراط‌گرایی و تمایل به برتری بدون توجه به اصول و قوانین مرتبطند، مانند تمایل به استفاده از هر روشی برای بردن بازی	I13-I3-I4-I5-I15-I7-I8-I2-

نگرش‌های فرهنگی	نگرش منفی به مقابله با شکست	دیدگاه‌ها و نظریاتی که تمایل به تعصب و انتقام‌جویی در برابر شکست را نشان می‌دهند مانند تمایل به وندالیسم و خشونت پس از شکست در یک بازی	I13-I4-I2- I3-I6-I7-I8- I10
	نگرش مثبت به قدرت و تسلط	دیدگاه‌ها و نظریاتی که به قدرت و تسلط مرتبط هستند و تلاش برای به دست آوردن آن‌ها را ترویج می‌دهند، مانند تمایل به استفاده از قدرت و تهدید برای کنترل دیگران	I10-I11-I2- I3-I6-I8- I12-I13
	نگرش منفی به همکاری و تعاون	دیدگاه‌ها و نظریاتی که با عدم همکاری و تعاون مرتبطند و تلاش برای حل نشدن مسائل به صورت گروهی را ترویج می‌دهند	I13-I9-I2- I3-I6-I7-I8- I10-
قوانین و مقررات	نقض قوانین بازی	عدم رعایت قوانین و مقررات بازی مانند دست زدن به حریفان، توهین به داوران و تخریب تجهیزات زمین بازی	I3-I1-I2-I4- I6-I10-I11- I12
	عدم احترام به حریفان	توهین و تهدید به حریفان در طول بازی یا پس از آن، مانند توهین به حریفان با کلمات نامناسب یا تهدید به خشونت پس از بازی	I5-I12-I13- I14-I15-I1- I2
	نادیده گرفتن تصمیمات داوران	عدم احترام به تصمیمات داوران و توهین به آن‌ها مانند تخریب محیط بازی در اعتراض به تصمیمات داوران	I10-I9-I1- I2-I3-I4-I5- I8-I5
	عدم رعایت قوانین خارج از بازی	عدم رعایت قوانین و مقررات خارج از بازی مانند تخریب تجهیزات و محیط‌های دیگر مربوط به ورزش	I8-I9-I2-I3- I6-I7-I10- I14-I15
شیوه‌های اجتماعی	فشار هم‌نوعان	فشار و تأثیر هم‌نوعان برای انجام وندالیسم و خشونت مانند تأثیر دوستان و هم‌تیمی‌ها برای انجام رفتارهای ناپسند	I7-I5-I1-I2- I13-I8-I11
	تعدیل نشدن خشم و عصبانیت	عدم تعدیل و کنترل خشم و عصبانیت مانند تمایل به حمله و خشونت در برابر حریفان و داوران	I13-I1-I2-I5- I9-I10-I11- I12
	نوعیت شناخت و تربیت	نوعیت تربیت و شناخت فرد از مفهوم و معنای ورزش و رفتارهای پذیرفتنی مانند تربیت به عدم احترام به حریفان و داوران	I9-I14-I3-I4- I5-I15-I7-I8
	استفاده از الگوهای نامناسب	استفاده از الگوهای نامناسب و فردیت‌های تبعیض‌آمیز برای رفتار مانند حمایت از رفتارهای خشونت‌آمیز وندالیسمی توسط مربیان و نمایندگان ورزشی	I11-I7-I8- I10-I14-I15- I1-I5
تجربه‌های قبلی	تجربه‌های گذشته در ورزش	تجربه‌های موفقیت یا ناکامی در رقابت‌های ورزشی که ممکن است در تحلیل رفتارهای وندالیسمی و خشونت‌آمیز دانش‌آموزان تأثیرگذار باشد.	I7-I2-I3-I6- I8-I12-I13- I15
	سابقه تخطی از قوانین	تخطی از قوانین ورزشی یا کنوانسیون‌های اجتماعی	I4-I2-I3-I8- I10
	سابقه خشونت‌آمیز	سابقه خشونت‌آمیز در گذشته که ممکن است در تحلیل رفتارهای وندالیسمی و خشونت‌آمیز دانش‌آموزان تأثیرگذار باشد	I2-I4-I6- I10-I12- I15-I9-I11
	سابقه واکنش به استرس	سابقه واکنش به استرس و فشارهای روانی در گذشته که ممکن است در تحلیل رفتارهای وندالیسمی و خشونت‌آمیز دانش‌آموزان تأثیرگذار باشد	I6-I12-I14- I13-I1-I2- I4-I5
	سابقه ارتباط با افراد وندال	سابقه ارتباط با افراد وندال و خشونت‌آمیز در گذشته که ممکن است در تحلیل رفتارهای وندالیسمی و خشونت‌آمیز	I3-I15-I9- I10-I2-I13- I4-I5-I8

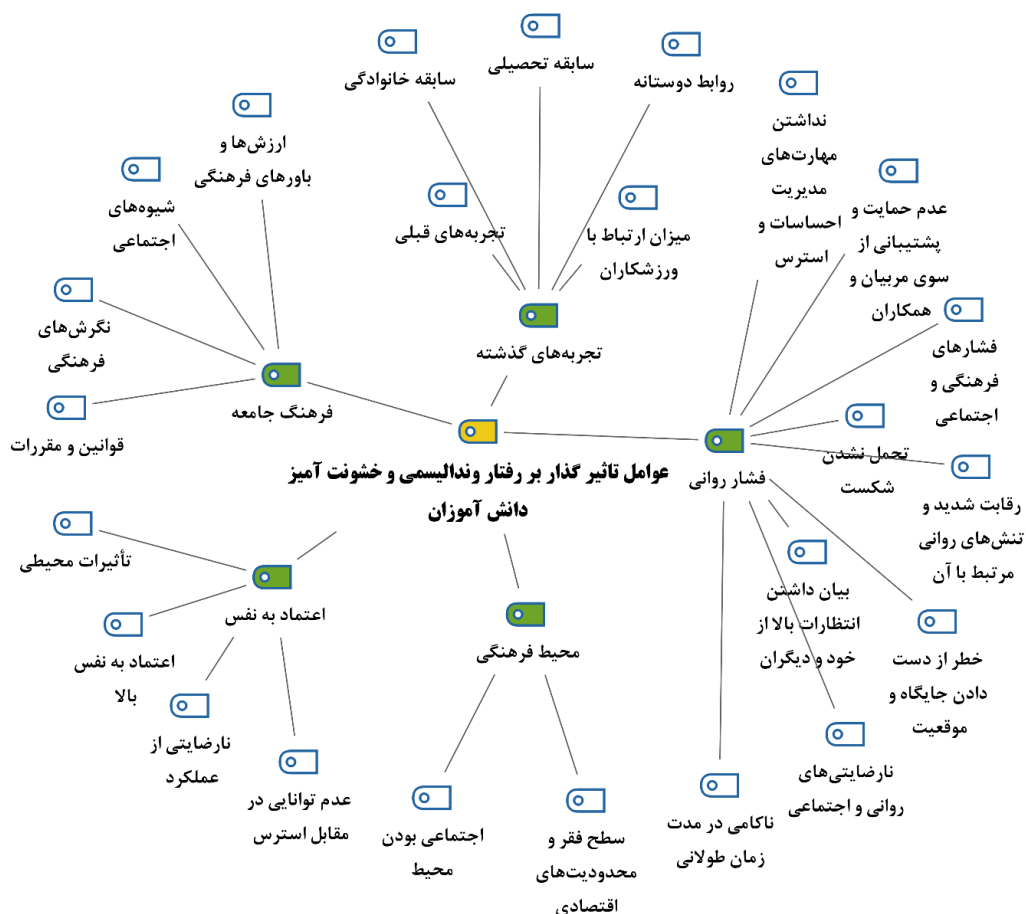
		دانش‌آموزان تأثیرگذار باشد	
سابقه خانوادگی	سابقه خشونت در خانواده	سابقه والدین یا خواهران و برادران خشونت‌آمیز	I8-I2-I3-I6-I7
	سابقه تحریک‌کننده در خانواده	سابقه تحریک‌کننده و بحران‌های خانوادگی از جمله سابقه طلاق والدین یا نزاع‌های خانوادگی	I3-I13-I8-I1-I2-I5-I9-I10-
	نوع تربیت والدین	سبک تربیتی محدودکننده یا پذیرش‌کننده	I14-I9-I3-I4-I5
سابقه تحصیلی	عدم حضور در مدرسه	عدم حضور دانش‌آموز در مدرسه و غیبت مکرر	I11-I3-I2-I7-I8
	عدم تعامل مؤثر با همکلاسی‌ها	عدم تعامل مؤثر و سازنده با هم‌دانش‌آموزان که ممکن است به شکل مستقیم یا غیر مستقیم با رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی در رابطه با هم‌دانش‌آموزان مرتبط باشد.	I14-I7-I2-I3-I6-I12-I13-I15
	عدم تعامل مؤثر با معلمان	عدم تعامل مؤثر و سازنده با معلمان	I13-I5-I1-I2-I3
	عدم تعهد به تحصیلات	عدم تعهد و علاقه به تحصیلات و یادگیری	I9-I1-I14-I16
	سابقه قبول نشدن در امتحانات	سابقه قبول نشدن در امتحانات، که ممکن است با رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی در رابطه با معلمان و محتوای درسی مرتبط باشد	I12-I11-I14-I13-I1-I2-I4-I5
روابط دوستانه	تعداد دوستان	تعداد دوستان و شبکه روابط اجتماعی دانش‌آموز	I12-I15-I9-I10-I2-I4-I5-I8
	نوع روابط دوستانه	رابطه دوستی سالم و متقابل یا رابطه دوستی نامتقارن و فریب‌دهنده	I8-I2-I13-I16-I7
	انحصاری‌گری	علاقه بیش از حد به یک دوست خاص و عدم ارتباط با دیگران	I2-I5-I1-I12-I3
	ارتباط با افراد خطرناک	ارتباط با افراد خطرناک و افرادی که به رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی تمایل دارند	I11-I9-I1-I2-I3-I4-I5-I8-I15
	انزوا	انزوا و عدم مشارکت در فعالیتهای گروهی و اجتماعی	I13-I2-I3-I16-I7
میزان ارتباط با ورزشکاران	تعداد ساعات حضور در محیط ورزشی	تعداد ساعاتی که دانش‌آموز در محیط ورزشی می‌گذراند که ممکن است با افزایش فرصت‌های تعامل با ورزشکاران و افراد دیگر، رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی را افزایش دهد.	I4-I5-I1-I12-I3-I8-I11-I14-
	فرصت‌های تعامل با ورزشکاران	فرصت‌های تعامل با ورزشکاران در محیط ورزشی برای مثال بازی‌ها و تمرین‌های گروهی که ممکن است با افزایش فرصت‌های تعامل با ورزشکاران، رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی را افزایش دهد	I7-I8-I1-I2-I5-I9-I4-I14-I10
	نوع روابط با ورزشکاران	رابطه دوستی سالم و متقابل یا رابطه دوستی نامتقارن و فریب‌دهنده که ممکن است با رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی در رابطه با هم‌ورزشکاران و یا محیط ورزشی مرتبط باشد	I2-I14-I13-I4-I5-I15-I7-I8

مهم‌ترین گام در مرحله کدگذاری انتخابی، ترسیم کدهای منتخب ناشی از مقولات محوری است. جدول ۴ الگوی کدگذاری انتخابی منتج از کدگذاری محوری مندرج در جدول ۳ را عنوان می‌دارد.

جدول ۴. کدهای محوری و کدهای انتخابی

کدهای انتخابی	کدهای محوری
فشار روانی	رقابت شدید و تنش‌های روانی مرتبط با آن، خطر از دست دادن جایگاه و موقعیت، تحمل نداشتن شکست، نارضایتی‌های روانی و اجتماعی، فشارهای فرهنگی و اجتماعی، ناکامی در مدت زمان طولانی، عدم حمایت و پشتیبانی از سوی مربیان و همکاران، انتظارات زیاد از خود و دیگران، نداشتن مهارت‌های مدیریت احساسات و استرس
محیط فرهنگی	اجتماعی بودن محیط، سطح فقر و محدودیت‌های اقتصادی
اعتماد به نفس	اعتماد به نفس زیاد، نارضایتی از عملکرد، عدم توانایی در مقابل استرس، تأثیرات محیطی
فرهنگ جامعه	ارزش‌ها و باورهای فرهنگی، نگرش‌های فرهنگی، قوانین و مقررات، شیوه‌های اجتماعی
تجربه‌های گذشته	تجربه‌های قبلی، سابقه خانوادگی، سابقه تحصیلی، روابط دوستانه، میزان ارتباط با ورزشکاران

در این مرحله تمامی کدهای محوری دسته‌بندی شدند که در نهایت ۲۴ کد محوری در ۵ کد انتخابی دسته‌بندی شدند.

شکل ۱. خروجی نرم افزار MAXQDA

نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر، شناسایی عوامل تأثیرگذار بر رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیز دانش‌آموزان ورزشکار نخبه بود. یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که عوامل متعددی از جمله فشارهای روانی، محیط فرهنگی، اعتماد به نفس، فرهنگ جامعه و تجربه‌های گذشته می‌توانند بر رفتار وندالیستی و خشونت‌آمیز دانش‌آموزان ورزشکار نخبه تأثیرگذار باشند. فشارهای روانی ناشی از عواملی مانند رقابت‌های شدید، ترس از شکست و انتظارات زیاد می‌تواند منجر به رفتارهای وندالیستی شود. همچنین محیط فرهنگی نامناسب و فقر فرهنگی به عنوان یک عامل زمینه‌ساز شناخته شده است. از سوی دیگر، اعتماد به نفس کم و تجربه‌های منفی گذشته نیز می‌تواند زمینه‌ساز رفتارهای وندالیستی باشد.

نتایج پژوهش حاضر در خصوص نقش عواملی چون فشارهای روانی، محیط فرهنگی، اعتماد به نفس و تجربه‌های گذشته در گرایش به رفتارهای وندالیستی، با یافته‌های تحقیقات پیشین همخوانی دارد. Sales Moayed & Bozorgzadeh (2019) نیز به نقش متغیرهایی مانند پایگاه اقتصادی-اجتماعی، ازهم‌گسیختگی خانواده و موفقیت تحصیلی به عنوان عوامل تأثیرگذار بر رفتار وندالیستی اشاره کرده‌اند که با یافته‌های پژوهش حاضر هم‌راستا است. همچنین، Ranjbar (2022) بر عواملی چون وضعیت اقتصادی، سطح تحصیلات والدین و عدم احساس تعلق تأکید داشته است که در پژوهش حاضر نیز به آن‌ها اشاره شده است. علاوه بر این، نتایج پژوهش Castro-Sánchez et al (2019) مبنی بر رابطه منفی خودپنداره و همدلی با رفتارهای پرخاشگرانه با یافته‌های پژوهش حاضر در مورد نقش اعتماد به نفس هم‌راستا است.

همان‌طور که مشاهده شد، پژوهش‌های پیشین نیز همانند پژوهش حاضر بر نقش متغیرهایی چون وضعیت اقتصادی-اجتماعی، عوامل خانوادگی، موفقیت‌های تحصیلی، اعتماد به نفس و خودپنداره در گرایش به رفتارهای وندالیستی و پرخاشگرانه تأکید داشته‌اند؛ بنابراین می‌توان گفت که یافته‌های پژوهش حاضر با جریان غالب تحقیقات در این حوزه همسوست. البته تفاوت‌هایی نیز در جزئیات و عوامل خاص مورد بررسی در پژوهش‌های مختلف وجود دارد.

این یافته‌ها را می‌توان بر اساس نظریه‌های مختلف تبیین کرد؛ نظریه فشار آگنیو، نقش فشارهای روانی و اجتماعی را در بروز رفتارهای انحرافی تبیین می‌کند؛ بنابراین یافته‌های مبنی بر تأثیر فشارهای روانی بر رفتار وندالیستی را تأیید می‌کند. نظریه کنترل اجتماعی بیان می‌کند ضعف در کنترل اجتماعی منجر به رفتارهای انحرافی می‌شود؛ بنابراین نقش محیط فرهنگی نامناسب را در گرایش به وندالیسم تبیین می‌کند. نظریه یادگیری اجتماعی می‌گوید الگوبرداری از الگوهای نامناسب به رفتارهای انحرافی منجر می‌شود؛ از این رو، تأثیر تجربه‌های گذشته و الگوهای نامناسب را تبیین می‌کند. می‌توان گفت نظریه‌های مطرح شده یافته‌های پژوهش حاضر را به خوبی تبیین می‌کنند.

فشارهای روانی مختلفی مانند رقابت شدید، خطر از دست دادن جایگاه و موقعیت، تحمل شکست نداشتن، نارضایتی‌های روانی و اجتماعی، فشارهای فرهنگی و اجتماعی، ناکامی در مدت زمانی طولانی، عدم پشتیبانی از سوی مربیان و همکاران، بیان داشتن انتظارات زیاد و نداشتن مهارت‌های مدیریت احساسات و استرس، می‌توانند به رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی در دانش‌آموزان ورزشکار نخبه منجر شوند؛ بنابراین، برای جلوگیری از این نوع رفتارها، باید به مدیریت فشارهای روانی و اجتماعی ورزشکاران نخبه توجه کرد و آموزش‌های لازم برای مدیریت استرس و احساسات به آن‌ها داده شود. همچنین، حمایت و پشتیبانی از سوی مربیان و همکاران نیز می‌تواند به کاهش فشارهای روانی و در نتیجه، کاهش رفتارهای وندالیسمی و خشونت‌آمیزی در دانش‌آموزان ورزشکار نخبه کمک کند. برای کاهش فشار روانی و کنترل رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی در دانش‌آموزان ورزشکار نخبه، باید برنامه‌های آموزشی و

اقداماتی را برای مدیریت فشار روانی و تنش‌های روانی ارائه کرد. این برنامه‌ها باید به تمامی عوامل تأثیرگذار بر فشار روانی توجه داشته باشند. برای مدیریت فشار روانی، برنامه‌های آموزشی باید به دانش‌آموزان نشان دهند که چگونه می‌توانند با مدیریت خود، مدیریت دیگران و مدیریت محیط، از فشار روانی کمتری رنج ببرند. این برنامه‌ها می‌توانند شامل مهارت‌های مدیریت احساسات، مدیریت استرس، ارتباطات بین فردی و مهارت‌های فردی و اجتماعی باشند. علاوه بر برنامه‌های آموزشی، اقداماتی مانند ایجاد فضاهایی برای صحبت کردن با مربیان، همکاران و دیگر اعضای تیم، ارائه خدمات روانشناختی و روان‌درمانی برای دانش‌آموزان و حتی مربیان و همکاران و ایجاد فضاهایی برای تمرین و آموزش مهارت‌های مدیریت احساسات و استرس نیز می‌تواند به کاهش فشار روانی و پیشگیری از رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی کمک کند. همچنین باید تلاش کرد که از طریق ترویج ارزش‌های صحیح، ایجاد فضاهایی دوستانه و توسعه همکاری و تعامل درون تیمی، افراد را به یکدیگر نزدیک کرد و بهبود روابط اجتماعی درون تیمی را ترویج داد. به این ترتیب، می‌توان برای کاهش فشار روانی و بهبود رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی در دانش‌آموزان ورزشکار نخبه، اقداماتی مؤثر و پایدار انجام داد.

فشارهای روانی ناشی از محیط اجتماعی و فرهنگی، می‌تواند به رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی در ورزشکاران نخبه منجر شود. برای کاهش رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی در دانش‌آموزان ورزشکار نخبه، باید روی بهبود محیط فرهنگی تمرکز کرد؛ برای این منظور، یکی از راهکارهای کاربردی، ایجاد برنامه‌های آموزشی و اقداماتی برای بهبود محیط فرهنگی مدرسه و جامعه است. این برنامه‌ها باید به تمامی عوامل تأثیرگذار بر رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی، از جمله محیط فرهنگی، اجتماعی بودن محیط، سطح فقر و محدودیت‌های اقتصادی توجه داشته باشند. برای بهبود محیط فرهنگی، برنامه‌های آموزشی باید به دانش‌آموزان نشان دهد که رفتارهای مثبت و احترام به دیگران و محیط زیست، تأثیر قابل توجهی در بهبود محیط فرهنگی دارند. برنامه‌ها باید به دانش‌آموزان نشان دهند که برقراری روابط مثبت با دیگران، تحمل نظرات دیگران و احترام به محیط زیست، به بهبود رفتارهای فردی و اجتماعی کمک می‌کند. اجتماعی بودن محیط و سطح فقر و محدودیت‌های اقتصادی نیز می‌تواند بر رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی تأثیر بگذارد. برنامه‌های آموزشی باید به دانش‌آموزان نشان دهند که بهره‌مندی از منابع اجتماعی، تحصیل در محیط‌های پویا و اجتماعی و تجربه ارتباط با افراد مختلف، به بهبود رشد و توسعه شخصی کمک می‌کند. همچنین، برنامه‌های آموزشی باید به دانش‌آموزان نشان دهند که می‌توانند با ایجاد شبکه‌های اجتماعی مثبت و روابط مثبت با هم‌دانش‌آموزان و مربیان، به بهبود رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی کمک کنند. برای کاهش رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی در دانش‌آموزان ورزشکار نخبه، باید بهبود محیط فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و ارائه برنامه‌های آموزشی و اقداماتی مانند تأمین منابع مالی و اقتصادی، ایجاد فرصت‌های شغلی و کسب و کار و تأمین فضاهای عمومی مورد توجه قرار گیرد.

اعتماد به نفس ورزشکاران نخبه می‌تواند تأثیر بسیار زیادی بر رفتار آن‌ها داشته باشد. این عوامل شامل اعتماد به نفس زیاد، نارضایتی از عملکرد، عدم توانایی در مقابل استرس و تأثیرات محیطی‌اند. برای پیشگیری از این موضوع، باید به بهبود شرایط فرهنگی و آموزشی و تقویت اعتماد به نفس ورزشکاران نخبه، مدیریت استرس و فشارهای روانی آن‌ها، و ایجاد محیطی صمیمی و حمایت‌کننده برای آن‌ها توجه کرد. به طور کلی، توجه به این عوامل می‌تواند به بهبود رفتار ورزشکاران نخبه و بهبود محیط ورزشی کمک کند. اعتماد به نفس، به دانش‌آموزان اجازه می‌دهد که رفتارهایشان را به خوبی کنترل کنند و به نتایج و عملکرد خود اعتماد کنند. برنامه‌های آموزشی باید به دانش‌آموزان نشان دهند که می‌توانند با تمرین، تلاش و کار سخت، مهارت‌های ورزشی خود را بهتر کنند و به عملکرد بهتری دست

یابند. همچنین، برنامه‌های آموزشی باید به دانش‌آموزان نشان دهند که ارتباطات اجتماعی مثبت، مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های حل مسأله نیز به افزایش اعتماد به نفس کمک می‌کنند. نارضایتی از عملکرد و عدم توانایی در مقابل استرس، می‌تواند اعتماد به نفس را کاهش دهد و به رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی منجر شود. برنامه‌های آموزشی باید به دانش‌آموزان نشان دهد که نارضایتی از عملکرد و عدم توانایی در مقابل استرس، بخشی از فرایند یادگیری و بهبود است و باید از آن‌ها به عنوان فرصتی برای رشد و بهبود استفاده کنند. تأثیرات محیطی نیز می‌تواند بر اعتماد به نفس دانش‌آموزان تأثیر بگذارد؛ بنابراین، برنامه‌های آموزشی باید به دانش‌آموزان نشان دهند که می‌توانند با تغییر محیط اطراف خود، بهبود محیط و فراهم کردن شرایط مساعد برای یادگیری و تمرین، بهبود اعتماد به نفس خود را تسهیل کنند. همچنین، برنامه‌های آموزشی باید به دانش‌آموزان نشان دهند که به‌کارگیری روش‌های مثبت مانند تشویق به هم‌تیمی‌ها، تحسین از عملکرد خوب، و ایجاد روابط مثبت با هم‌تیمی‌ها و مربیان نیز به بهبود اعتماد به نفس و کاهش رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی کمک می‌کند.

فرهنگ جامعه و محیط اجتماعی ورزشکاران نخبه می‌تواند یکی از عوامل تأثیرگذار بر رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی باشد. ارزش‌ها و باورهای فرهنگی، نگرش‌های فرهنگی، قوانین و مقررات و شیوه‌های اجتماعی، می‌توانند باعث افزایش فشار روانی و تحریک‌کننده برای رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی شوند. برای پیشگیری از این موضوع، به ایجاد شرایط فرهنگی مناسب، ارتقای نگرش‌های فرهنگی سالم، تعیین قوانین و مقررات مناسب و ایجاد محیطی صمیمی و حمایت‌کننده برای ورزشکاران نخبه توجه شود. همچنین آموزش در مورد شیوه‌های اجتماعی مثبت و کاهش تحریک‌کننده به رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی نیز از اهمیت بسیاری برخوردار است. یکی از راهکارهای کاربردی برای کاهش رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی در دانش‌آموزان ورزشکار نخبه، ایجاد برنامه‌های آموزشی جامع و تخصصی برای آشنایی با ارزش‌های اجتماعی و اخلاقی، نگرش‌های فرهنگی، قوانین و مقررات، و شیوه‌های اجتماعی است. این برنامه‌ها می‌توانند به دانش‌آموزان نشان دهند که رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی نه تنها با ارزش‌های اجتماعی و اخلاقی در تضاد است، بلکه ممکن است به دیگران صدمات جدی برساند. این برنامه‌ها باید به دانش‌آموزان آموزش دهند که هرگونه رفتار خشونت‌آمیز و وندالیسمی، عمدتاً به دلیل عدم توجه به احترام و توجه به دیگران است؛ علاوه بر آن، این برنامه‌ها باید به دانش‌آموزان نشان دهند که این رفتارها می‌توانند باعث مجازات‌های قانونی شوند و عواقب جدی برای آن‌ها داشته باشد. قوانین و مقررات محیط ورزشی نیز باید به دانش‌آموزان آموزش داده شود و آن‌ها باید به این مقررات پایبند باشند. علاوه بر این، دانش‌آموزان باید تشویق شوند که به عنوان نمونه‌ای برای دیگران، از رفتار اخلاقی و بهبود روحیه‌ای که به دیگران نشان می‌دهند، استفاده کنند.

تجربه‌های گذشته ورزشکاران نخبه می‌تواند نقش زیادی در شکل‌گیری رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی آن‌ها داشته باشد. افرادی که در گذشته تجربه‌های منفی مانند تحمیل ضرب و جرح، ظلم و ستم و نادیده گرفته شدن داشته‌اند، ممکن است به دنبال انتقام گرفتن باشند و به رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی دست بزنند. یکی از راهکارهای کاربردی برای کاهش رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی در دانش‌آموزان ورزشکار نخبه، ایجاد برنامه‌های آموزشی جامع و تخصصی برای آشنایی با تجربه‌های گذشته‌ی دانش‌آموزان است. این برنامه‌ها باید به دانش‌آموزان نشان دهند که تجربه‌های گذشته‌ی آن‌ها می‌تواند در تشکیل رفتارهایشان تأثیر بگذارد و باید به عنوان یک فرصت برای اصلاح رفتارهای غلط در گذشته مورد استفاده قرار گیرد؛ بنابراین، ایجاد برنامه‌های آموزشی جامع و تخصصی، توجه به تجربه‌های گذشته، سابقه خانوادگی و تحصیلی، روابط دوستانه و میزان ارتباط با ورزشکاران، می‌تواند راهکاری کارآمد برای کاهش رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی در دانش‌آموزان ورزشکار نخبه باشد. این برنامه‌ها باید به دانش‌آموزان

آموزش دهند که رفتارهایشان ممکن است بر اساس تجربه‌های گذشته، سابقه خانوادگی و تحصیلی، روابط دوستانه و میزان ارتباط با ورزشکاران باشد و باید سعی کنند برای اصلاح رفتارهایشان تلاش کنند. به علاوه، باید به دانش‌آموزان نشان داده شود که رفتارهای اخلاقی و اجتماعی مثبت می‌توانند به نحو قابل توجهی، به بهبود روابط دوستانه و ارتباط با ورزشکاران کمک کنند. در این راستا، برنامه‌های آموزشی باید به دانش‌آموزان نشان دهند که می‌توانند از تجربه‌های گذشته خود استفاده کنند تا از رفتارهای نامناسب در آینده پرهیز کنند. همچنین، باید به آن‌ها آموزش داده شود که شیوه‌های ارتباطی مثبت و روابط دوستانه سالم می‌توانند به بهبود روابط جمعی و کاهش رفتارهای نامناسب کمک کنند. در کنار این برنامه‌های آموزشی، باید تلاش کرد تا با محیط ورزشی برای دانش‌آموزان بسیاری از فرصت‌های اجتماعی، آموزشی، ورزشی و روابط دوستانه فراهم شود. این محیط‌ها باید به دانش‌آموزان اجازه دهند که در فضایی امن و پشتیبانی‌کننده، به توسعه رفتارهای اخلاقی و اجتماعی مثبت بپردازند. بهبود محیط ورزشی با ایجاد فضاهای باز، تجهیزات مربوط به سلامت جسمی و ذهنی و تیم‌های مربیگری با تمرکز بر رفتارهای اخلاقی، می‌تواند به کاهش رفتار وندالیسمی و خشونت‌آمیزی در دانش‌آموزان ورزشکاران نخبه کمک کند.

تقدیر و تشکر:

نویسندگان مراتب تقدیر و تشکر خود را از شرکت‌کنندگان در تحقیق اعلام می‌دارند.

تضاد منافع:

نویسندگان تصریح می‌کنند هیچگونه تضاد منافی در مقاله حاضر وجود ندارد.

منابع:

- Afshani, S A., & Javaherchian, N. (2016). Explanation of relationship between social alienation and vandalism among the high school students and Junior in Yazd. *Strategic Research on Social Problems in Iran*, 5(13), 1. (Persian)
- Agnew, R. (1992). Foundation for a general strain theory of crime and delinquency. *Criminology*, 30(1), 47-88.
- Ashayeri, T., Niyazi, M., & Vosoughi Asl, A. (2021). A study of fear of crime among Ardabili citizens. *Sociological Researches*, 15(1), 111-140. (Persian)
- Azizian, N. (2012). *Comparison of the Status of Vandalism among Middle School Female Students in Public and Non-governmental Schools in Sanandaj and the Study of Individual and Social Factors Affecting it*. Master's Thesis, Tehran: Tehran University. (Persian)
- Bandura, B. (2017). *Social Learning Theory of Aggression*. In *Control of aggression* (pp. 201-252). Routledge.
- Castro-Sánchez, M., Zurita-Ortega, F., Ruiz, G. R. R., & Chacón-Cuberos, R. (2019). Explanatory model of violent behaviours, self-concept and empathy in schoolchildren. Structural equations analysis. *PLoS one*, 14(8), e0217899.
- Charmaz, K. (2014). *Constructing Grounded Theory*. Sage.
- Daneshi, H., Garusi, S., & Yazdanpanah, S. (2018). *Investigating the Social Factors Affecting Vandalism Behavior among Secondary School Students in Amberabad*. Master's Thesis, Faculty of Literature and Humanities, Shahid Bahonar University of Kerman. (Persian)
- Fakhri, F., Hadi Tahan, M., Alavi, S. H., & Salah Kojour, A. (2022). Structural model of sports-based leisure time impact on social self-efficacy in students with the role of spiritual intelligence interfaces. *Journal of Iranian Social Development Studies*, 14(54), 19-28. (Persian)
- Gholinejad, O., Imani, M. H., & Jahanian, M. (2017). *Checking Vandalist Behavior in the Leisure of Young People in the Audience Football (Case Study of Tehran's Azadi Stadium)*. Master's thesis, Department of Tourism, Science and Culture Tehran. (Persian)
- Guimarães, F. S., Flores, T. R., Murray, J., & Bertoldi, A. D. (2021). Sociodemographic and lifestyle factors related to violent behaviors among university students. *Ciência & Saúde Coletiva*, 26, 3311-3322.

- Haghi, S., Yaghubi, S., & Aghayari, T. (2016). *Social Measure Vendhalism and Investigating the Effective Factors in Among Students in High School in Boyerahmad City in the Academic Year of 2014-2013*. Master's Thesis, the knowledge and social sciences, Tabriz University. (Persian)
- Hirschi, T. (1979). Separate and unequal is better. *Journal of research in crime and delinquency*, 16(1), 34-38.
- Kahurestani, H., Raufi, M., & Nikkhah, H. (2018). *The study of social-cultural factors affecting (vandalism) between secondary school students in port of Khamir*. Master's Thesis, Faculty of Humanities, and University of Hormozgan. (In Persian).
- Khajevand Khushali, B. (2017). Explanation of self-management in learning in terms of vandalism in school students in Noshahr. *Fifth National Science Congress of Development and Promoting Educational Sciences, Sociology and Social Cultural Sciences of Iran*, Tehran. (Persian)
- Khosravi, H., Khosroshahhi, H., & Kaffashi, M. (2022). Sociological explanation of vandalism in Khorramabad case study of young people aged 15 to 29 years. *Political Sociology of Iran*, 5(5), 189-208. (Persian)
- Kupaie, M. B., & Besharatifard, A. (2019). Investigating some social and personality factors affecting the tendency to vandalism among high school students in Dezful. *The Second National Conference of Social Injuries*, Ardebil. (Persian)
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic Inquiry*. Beverly Hills, CA: Sage Publications, Inc.
- Mahmoodi Alami, M., Shojaei, V., Hami, M., & Sanaei, M. (2022). A comparative study of civil liability for sporting accidents (Based on fault) between Iranian and Common Law. *Sociological Studies in Sport*, 2(1). (Persian).
- Nabavi, S. A., Moltafet, H., & Baratiyan, A. (2011). A Survey of affecting factors on high school student's vandalistic behaviors in Izeh. *Journal of Applied Sociology the University of Isfahan*, 22(3), 83. (Persian)
- Namdari, M. (2019). Study of some factors affecting vandalism with an emphasis on the Urban student society of Nourabad Delfan. *The Journal of Contemporary Research in Science and Research*, 1(2), 73-91. (Persian)
- Pinto-Escalona, T., Valenzuela, P. L., Esteban-Cornejo, I., & Martínez-de-Quel, Ó. (2022). Sport Participation and Academic Performance in Young Elite Athletes. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(23), 15651.
- Ranjbar, J. (2022). Sociological investigation of the influencing factors on the tendency of male students to vandalism in the school environment (A case study of high schools in Khanmirza city, *10th international Conference on New Research Achievements in Esciences, Psychology and Social Sciences*, Tehran. (Persian)
- Rezaian, I., Madani, S., & Saghafinejad, S. M. (2015). *Sociological study of social capital and its relationship with the relationship and type of social crime students in secondary school students in mazandaran province*, Ph.D. Treatise, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Islamic Azad University, Central Tehran. (Persian)
- Sales Moayed, R., & Bozorgzadeh, M. S. (2019). Social factors of juvenile vandalistic behavior; Subject of study: Gorgan secondary school students. *Applied Studies in Social Sciences and Sociology*, 3(13), 87-96. (Persian)
- Salimi, M., & Khodaparast, M. (2023). A review of professional ethics studies from the perspective of sports sociology. *Sociological Studies in Sport*, 3(1). (Persian)
- Sepahvand, R., Arefnezhad, M., Fathi Chgni, F., & Sepahvand, M. (2020). Identifying and explaining the most effective and impressionable components of students' tendency to engage in vandalism using Fuzzy Dematel method (Case study: High school students in Khorramabad). *Journal of Applied Psychology Research*, 11(2), 181-208. (Persian)
- Stemler, S. (2000). An overview of content analysis. *Practical Assessment, Research, and Evaluation*, 7(1), 17.
- Yendell, A., Clemens, V., Schuler, J., & Decker, O. (2022). What makes a violent mind? The interplay of parental rearing, dark triad personality traits and propensity for violence in a sample of German adolescents. *PLoS one*, 17(6), e0268992.
- Zandavar, P., & Aghajani, H. (2015). *Study of Effective Factors in Vandalism Movements (Study: Adolescents Youth District of Tehran Municipality)*. Master's Thesis, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Islamic Azad University, Central Tehran Branch. (Persian)
- Zohrevand, A., & Abbasi, M. R. (2016). Investigating social and personality factors affecting the tendency toward vandalism among high school students in Dezful. *The First National Congress of Empowering Society in Sociology, Educational Sciences and Social and Cultural Studies*, Tehran. (Persian)